

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ АСПЕКТИ КОНТРОЛЮ БАКТЕРІАЛЬНИХ ІНФЕКЦІЙ ПТИЦІ

О. І. Касяненко, д. вет. н., професор, С. М. Гладченко, аспірант, Г. І. Прошина, аспірант,
Р. В. Безрук, аспірант, Т. Ю. Гніденко, аспірант
ht91@ukr.net

Сумський національний аграрний університет, м. Суми

Євроінтеграційний шлях розвитку України обумовлює в галузі птахівництва більш складні вимоги та завдання у справі охорони здоров'я птиці, забезпечення населення високоякісною продукцією птахівництва, що відповідає міжнародним стандартам якості та безпеки, вільна від залишків токсичних речовин, патогенних та умовно патогенних мікроорганізмів.

Робота була виконана на базі кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогігієни та безпеки і якості продуктів тваринництва Сумського НАУ, окремі фрагменти — у ДНКІБШМ (м. Київ), Науково-контрольній лабораторії ТзОВ НВФ «Бровафарма» та на підприємствах у Київській, Чернігівській, Сумській та Харківській областях. Методи дослідження — епізоотологічні, експериментальні, бактеріологічні, клінічні, патолого-анатомічні, імунологічні, органолептичні, фізико-хімічні та статистичні.

За результатами проведених експериментальних досліджень нами розроблена система контролю бактеріальних інфекцій птиці, що передбачає такі етапи: організацію та проведення комплексу профілактичних заходів у процесі вирощування птиці із застосуванням екологічно нешкідливих засобів; систематичний контроль продуктів птахівництва в умовах забійних цехів господарств щодо контамінації їх збудниками бактеріальних патогенів; проведення лабораторних досліджень на основі використання ефективних засобів та аналітичних методів; дотримання санітарно-гігієнічних вимог під час технологічних процесів переробки продукції птахівництва (забою, патрання) та застосування екологічно безпечних засобів для зниження мікробної контамінації тушок птиці.

Для виконання першого етапу запропоновано використання натуральних і нешкідливих засобів профілактики (пробіотиків та пребіотиків). Перші три доби життя для профілактики бактеріальних інфекцій пропонуємо застосовувати антимікробний комбінований препарат широкого спектру дії, а саме — «Бі-септим» із розрахунку 1 г на 1 л води. Наступні 10 діб для нормалізації мікрофлори комбіновано застосовувати пробіотик «Біфідофлорин рідкий» у дозі 2,5 см³/кг маси тіла курчат один раз на добу з питною водою та пребіотик «Актиген» в дозі 400 г/т комбікорму за кожної годівлі. «Актиген» сприяє активації нормальної мікрофлори, захищає пробіотик від ферментативного руйнування у шлунку та дванадцятипалій кишці. Таку обробку проводимо за зміни раціону та інших стресових ситуацій, що супроводжуються порушенням мікрофлори кишечника. За дві доби до та після планової профілактичної вакцинації рекомендуємо застосовувати імуномодуючий препарат «Мультибактерин» у дозі 1 л/т води (Патент на корисну модель 39139 Україна).

Систематичний контроль у процесі забою щодо поширення бактеріальних патогенів рекомендуємо проводити згідно з «Методичними вказівками з ветеринарно-санітарного контролю м'яса птиці та яйцепродуктів на наявність збудників зоонозів (*Campylobacter*, *E. coli* O157, *Enterobacteriaceae*, *Listeria*, *Salmonella*, *Pseudomonas*, *Yersinia*). Відбір проб» (затверджено Науково-методичною радою Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України, протокол № 4 від 21 грудня 2011 р.) та нормативного документа «Мікробіологічні критерії для боєнь відповідно до законодавства ЄС». Важливим етапом у системі контролю бактеріальних інфекцій є контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог під час технологічних процесів забою, патрання та переробки птиці згідно з «Ветеринарно-санітарними правилами для суб'єктів господарювання (підприємств, цехів) з переробки птиці та виробництва яйцепродуктів». З метою отримання екологічно чистого й безпечного м'яса птиці та зниження мікробної контамінації тушок у процесі їх переробки рекомендуємо застосовувати у ваннах охолодження водний розчин препарату «ВетОкс-1000» виробництва ТзОВ «Бровафарма» у співвідношенні 1:20 за температури від 2 до 4 °C упродовж 25 хв (Патент на корисну модель 58649 Україна, МПК (2011.01) A22C 21/00.). Запропонована нами система контролю бактеріальних інфекцій птиці пройшла апробацію та впровадження в умовах птахогосподарств Сумської області.

Експериментально обґрунтовано контроль збудників бактеріальних зоонозів птиці на основі комплексу профілактичних заходів: перші три доби життя для профілактики бактеріальних інфекцій пропонується застосовувати антимікробний комбінований препарат широкого спектру дії «Бі-септим»; наступні 10 діб для нормалізації мікрофлори комбіновано застосовувати пробіотика «Біфідофлорин рідкий» та пребіотика «Актиген» при кожній годівлі; за дві доби до та після вакцинації рекомендуємо застосовувати імуномодуючий препарат «Мультибактерин». Використання профілактичних заходів забезпечило підвищення показників продуктивності поголів'я бройлерів та несучок: збереженості — на 1,67 і 3,28 %; передзабійної маси тіла — на 5,65 та 7,39 %, а несучість курей — на 9,24 % відповідно.